

Pienoisluento toimittajille, torstai 29. lokakuuta 2009, klo 9.50

Outi Lepistö

ELT, ympäristöterveyspäällikkö, Pirteva

Outi Lepistö on eläinlääkäri, jonka toimenkuva edistää ja ylläpitää ihmisten ja eläinten terveyttä. Hän vastaa ympäristöterveydenhuollosta Pirkanmaalla kuuden kunnan ja 115 000 asukkaan alueella. Hän on myös edistänyt valtakunnallisesti yhdenmukaisemman elintarvikevalvonnan saamista kuntiin sekä kehittänyt kuntien erityistilanteisiin varautumista. Hän väitteli pakkokeinojen käytöstä ympäristöterveydenhuollossa ja tekee tutkimusta kuntien ympäristöterveyden maksullisuuden toteutumisesta. Hän luennoi, opettaa ja jakaa tietämystään ansiokkaasti alan opiskelijoille ja valmistuneille eläinlääkäreille.

Eläinlääkäripäivillä 2009 Lepistö on mukana toimittajille suunnatulla pienoisluennolla sisäilmaan liittyvistä asioista yhdessä lääkäri, professori Tari Haahtelan kanssa.

Tässä Lepistön pienoisluennon asioita:

Ympäristöterveydenhuollon rooli kansallisen allergiaohjelman tavoitteiden saavuttamisessa

Kansallisen allergiaohjelman yhtenä tavoitteena on allergiaoireiden ennaltaehkäisy.

Osa tätä ennaltaehkäisyä on elinympäristön terveydellisten riskitekijöiden vähentäminen. Suomessa, kuten muissakin teollistuneissa maissa kansanterveydellisesti merkittävimpiä elinympäristön terveyshaittoja ovat tupakansavu, sisäilman kosteusvauriot ja ulkoilman pienhiukkaset. Näiden tekijöiden vähentäminen elinympäristössä sekä parantaa elinympäristön terveellisyyttä että toimii osana allergiaoireiden ennaltaehkäisyä.

Ympäristöterveydenhuolto toteuttaa käytännössä elinympäristön terveellisyyden valvontaa kunnissa. Kansallisen allergiaohjelman tavoitteiden saavuttamiseksi tulisi kiinnittää huomiota seuraaviin seikkoihin:

Asiantuntemus. Asuntojen sisäilmaongelmat muodostavat monimutkaisen kokonaisuuden, jossa tutkimustulosten lisäksi täytyy huomioida muun muassa mahdolliset rakennustekniset ja ilmanvaihdon puutteet sekä ympäristön ja ulkoilman vaikutukset sisäilmaan. Viranomaisella on mahdollisuus velvoittaa todetun terveyshaitan aiheuttaja korjaamaan tilanne sekä tarvittaessa määrätä asunto asumiskieltoon. Tämänkaltaisten päätösten tekeminen edellyttää monipuolista asiantuntemusta ja lääketieteellistä osaamista kokonaistilanteen arvioimiseksi. Kunnissa tulisi huolehtia siitä, että ympäristöterveydenhuollon tehtävissä toimii riittävästi monipuolisen koulutuksen saaneita henkilöitä, joiden ammattitaitoa ylläpidetään täydentävällä koulutuksella.

Tiedotus ja neuvonta. Usein asukkailla esiintyvät oireet tulkitaan virheellisesti kosteusvaurion, mikrobikasvuston, radonin tai muun vastaavan aiheuttamaksi silloinkin, kun oireiden aiheuttaja on jokin muu tekijä. Oikean tiedon välittäminen kuntalaisille poistaa virheellisiä käsityksiä ja edesauttaa ympäristön terveyshaittojen oma-aloitteista vähentämistä.

Ennaltaehkäisy. Ympäristöterveydenhuollon tämän hetkiset resurssit eivät salli asukkaiden neuvontaa ja ohjausta tai laajamittaisia selvityksiä asunnoissa, vaan nämä palvelut kuntalaisten on hankittava itse. Kosteusvaurioiden lisäksi yhä suurempi osa sisäilmaongelmista koskee muun

muassa asuntoihin kulkeutuvaa tupakansavua, johon viranomaisen on velvollinen puuttumaan. Tämä lisää entisestään ympäristöterveydenhuollon kuormitusta. Terveyshaittoja voitaisiin merkittävästi vähentää, mikäli ympäristöterveydenhuollon valvonnan painopiste olisi enemmän ennaltaehkäisyssä ja esimerkiksi sisäilma-asiantuntemus olisi saatavissa kunnan palveluna.

Terveellisellä elinympäristöllä on merkittävää vaikutusta allergian lisäksi myös muiden sairauksien esiintyvyyteen ja ennaltaehkäisyyn. Ympäristöterveydenhuolto tulisikin mieltää selkeämmin osaksi terveyden edistämisen kokonaisuutta. Kansallisen allergiaohjelman toimeenpanossa tulisi olla kiinteässä yhteydessä kuntien ympäristöterveydenhuoltoon sekä koulutuksen, valistuksen että tutkimuksen osalta.

www.sell.fi